

ОСОБЕНО МНЕНИЕ

от съдиите Асен Манов, Димитър Гочев, Стефанка Стоянова, Тодор Тодоров и Александър Арабаджиев по конституционно дело № 13/1997 година

Особеното мнение се отнася до частта от решението, с която е отхвърлено искането за установяване на несъответствие с чл.6, ал.1 от Международния пакт за гражданските и политическите права на т.3 за израза "нападението е извършено чрез проникване с насилие или с взлом в жилище" и на т.6 от чл.12, ал.3 НК, създадени с § 1, т.1 ЗИДНК.

Съображенията, на които е основано особеното мнение, са следните:

Посочените, както и останалите разпоредби от чл.12, ал.3 НК, изключват превишаването пределите на неизбежната отбрана при защитата от нападение, което има признаците по т.1-6. От съдържанието им следва, че въпросът за вредите, които могат да бъдат причинени на нападателя, е решен по начин, различен от приетия в чл.12, ал.1 и 2 НК. В тези разпоредби границите на защитата се определят не от рамките на необходимите предели по чл.12, ал.1 НК, а от фактически нанесените увреждания на извършващия непосредственото противоправно нападение. Същевременно характерът и опасността по чл.12, ал.2 НК не се преценяват с оглед на конкретните фактически обстоятелства за вида на застрашените

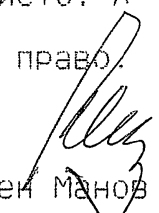
от увреждане права и интереси и за степента на вероятност те да бъдат засегнати, защото нападението е индивидуализирано с предвидените в състава на наказателноправната норма признаци. Така възприетият начин не само в другите, но и в разглежданите хипотези на чл.12, ал.3 НК ограничава законовата защита на правото на живот.

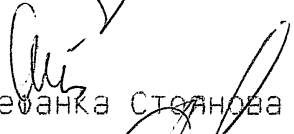
Характерът и опасността на нападението се определят във всеки отделен случаи от много и различни по вид обстоятелства. Такива обстоятелства са преди всичко личността на нападателя, неговата упоритост, използваните средства, личността на нападения, възможностите за защита, с които той разполага. При голямото им многообразие и значителния им обем законодателят е използвал само някои от тях за квалифициращи признаци. Този подход позволява всяка от разпоредбите да обхване голям кръг от прояви които съществено се различават и по обект, и по интензивност.

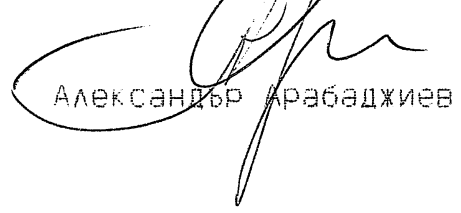
Въпреки възможното съществено различие между проявите, съставляващи нападението, което има особеностите по т.3 в цитираната и част и по т.6, законодателят допуска отблъскването на такова нападение с всяко отбранително деяние, независимо от характера и опасността на защитата. С това създава правна възможност за причиняване вреди на нападателя, които явно не съответстват на характера и опасността на нападението. И когато тези вреди са опит за убийство или убийство на нападателя, оправдава тяхното причиняване, макар то да не е било необходимо с оглед интензивността на нападението или да не е

общественооправдано с оглед вида на защитавания интерес. В такъв именно смисъл тези разпоредби, както и останалите по чл.12, ал.3 НК, засягат и накърняват правото на живот и ограничават границите за защитата му.

От изложеното следва, че двете разпоредби са в несъответствие с чл.6, ал.1 от Международния пакт за гражданските и политическите права. Посоченият международен договор, по който България е страна, признава правото на живот за присъщо на човешката личност и изисква то да бъде защитено от законодателството на съответната държава. Това изискване се нарушава от т.5 в цитираната част и от т.6 на чл.12, ал.3 НК. Те допускат и оправдават посегателството върху човешкия живот и тогава, когато тези вреди са в явно несъответствие с предотвратените чрез отблъскване на нападението. А по такъв начин ограничават законовата защита на това право.

 Асен Манов

 Стефанка Стоянова

 Александър Арабаджиев

 Димитър Гочев

 Тодор Тодоров